

SURETU EN NEML KAPTINA 27

E zbritur në Meke, pas sures Shuara, ajete 93

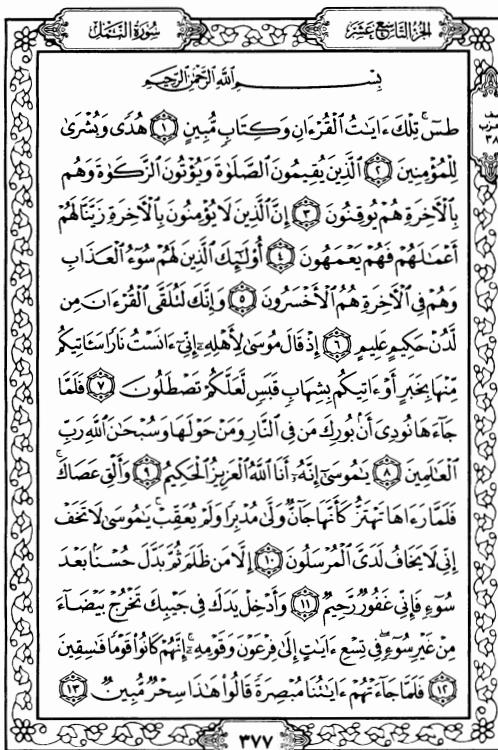
Kaptina para kësaj, “**Esh Shuaraë**” dhe ajo pas kësaj “**El Kasas**” janë mbarështruar në Mus-haf sipas radhës së shpalljes së tyre.

Përveç çështjeve themelore të besimit islam, të cilat zakonisht i parashtrojnë të gjitha kaptinat e shpallura në Meke me qëllim të largimit të atij populli prej besimit të idhujve, në këtë kartinë flitet edhe për mrekullinë e Kur'anit, i cili iu shpall Muhammedit dhe i cili do të shërbejë si argument triumfal i bazave të besimit të drejtë deri në fund të jetës në këtë botë.

Me një përbledhje më të shkurtër, por me disa elemente të reja, rrëfehen tregimet për Musain, për Salihun dhe për Lutin, ndërsa më gjerësisht i bëhet një përshkrim tregimit rreth Davudit dhe birit të tij Sulejmanit.

Kur flitet rreth jetës dhe veprimitarisë së Sulejmanit si pejgamber dhe si sundimtar, aludohet në të gjithë njerëzit me autoritet, me famë, me pushtet, se si do të duhej shfrytëzuar pozitën e tillë si mjet për përhapjen e rrugës së drejtë, për aplikimin e mësimeve të Zotit aty ku është e mundur. Për këtë qëllim është parashtruar çështja e mbretëreshës së Jemenit, e Belkises dhe ndërmarrja e Sulejmanit ndaj një populli me besim të gabuar.

Kaptina quhet: “**Suretun Nemli**” - kaptina e buburrecave, e thneglave, e mizës përdheske, ngase në këtë përmendet buburreci, i cili ua tërheq vërejtjen të tjereve që të largohen prej rrugës e të mos i shkelë ushtria e Sulejmanit, ose të largohen e të mos lakojnë në të mirat e kësaj bote të përkohshme, të cilat do t'ia shohin te Sulejmani dhe ushtria e tij.

SURETU EN NEML

*Me emrin e Allahut, Mëshiruesit,
Mëshirëberësit!*

1. Ta, Sinë. Këto janë ajete të Kur'anit dhe të librit të kuptueshmë.
2. Janë udhërrëfyes dhe myzhde për besimtarët.
3. Që e falin namazin dhe e japid zeqatin dhe mu ata janë të bindur ndaj botës tjetër.

4. E atyre që nuk besojnë botën e ardhshme, Ne ua kemi hijeshuar veprat ndaj dhe ata bredhin.

5. Të tillët janë ata që u takon dënimë më i rëndë dhe mu ato do të jenë më të dëshpruarit në botën tjetër.

6. E s'ka dyshim se ti (*Muhammed*) e pranon Kur'anin nga i Urti, i Dijshmi.

7. (*Përkujto*) Kur Musai i tha familjes së vet: “Unë e pasht një zjarr, e nga ai do t’ju sjellë ndonjë lajm ose do t’ju sjell një urë të ndezur që të ngroheni.

8. E kur arriti tek ai u thirr: “I bekuar është ai pranë zjarrit dhe ata përreth tij. I vequar në madhëri është Allahu, Zot i botëve!

9. O Musa, në të vërtetë, Unë jam Allahu, i plotfuqishmi, i urti.

10. E ti, hidhe shkopin tënd! E kur e pa atë që lëvizte si të ishte gjarpër, ai (*nga frika*) ktheu prapa duke mos pasur më kujdes. (*I thamë*) O Musa! Mos u frikëso se pranë meje të dërguarit nuk frikësohen!

11. Përpos kush (*nuk* është i dërguar) bën mëkat (*ai frikësohet*) e që të keqën pastaj e zëvendëson me të mirën, atëherë s'ka dyshim se Unë jam që fali shumë dhe jam mëshirues.

12. Fute dorën tënde në xhepin tënd, e ajo do të dalë e bardhë pa kurrrafë të keqe, e këto janë ndër nëntë argumente për të (*vajtur*) te faraoni dhe populli i tij, se me të vërtetë ata janë popull i prishur.

13. E kur u erdhën argumentet Tona të qarta, ata thanë: “Kjo pa dyshim është magji!”

14. Dhe, edhe pse bindshëm të besueshëm në to (se ishin nga Zoti), i mohuan në mënyrë të padrejtë e me mendjemadhi, pra shikoje se çfarë ishte fundi i shkatërrimitarëve*

15. Ne i patëm dhënë Davudit dhe Sulejmanit dituri, e ata të dy thanë: "I falënderohemi vetëm Allahut që në dalloj (me të mira) mbi shumë robër të Tij besimtarë".

16. E Sulejmani e trashëgoi Davudin dhe tha: "O njerëz, ne kuptojmë gjuhën e shpendëve e na është dhuruar nga gjithçka, e, vërtet ky është shpërbllim i qartë".

17. E Sulejmanit i ishte tubuar ushtria e vet që përbëhej nga exhibët, nga njerëzit dhe nga shpendët dhe ata mbanin rendin.

18. Deri atëherë kur arritin mbi luginën e bubarrecave, një bubarrec tha: "O ju bubarreca, hyni në vendet tuaja që të mos u coptojë Sulejmani dhe ushtria e tij duke mos ju vërejtur".

19. E ai (Sulejmani) buzëqeshi i gjazuar prej fjalës së tij dhe tha: "Zoti im, më mundëso që të falënderoj të mirat Tuaja që m'i dhurove mua dhe prindërve të mi dhe që të bëj vepratë mira që Ti i pëlqen, e me mëshirën Tënde më shtie në mesin e robërve

وَحَمْدُ لِوَهِيْ وَسَيِّدُنَا وَأَنفُسُهُمْ طَلْبًا وَطَلْبًا فَانْظُرْنِيْ كَيْفَ كَانَ عَيْنَيْ الْمُقْرِبِيْنَ ١١ وَلَقَدْ مَائِنَادَاؤُودَ وَشَلِيمَ عَلَمَا ١٢ وَقَالَ الْمُحَمَّدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَلَنَا عَلَى كَيْرِيْ مِنْ عَبَادَوْ الْمُؤْمِنِينَ ١٣ وَرَوَى رَسُولُ الْكَوَافِرِ دَارِدٌ وَقَالَ يَتَابَاهَا أَنَّا شَعَلْنَا مَنْطِقَ الْعَلَيْرِ ١٤ وَأُوتَنِيْنَ مُكْلِمَيْنَ كُلُّ شَيْءٍ إِنْ هَذَا إِلَّا فَضْلُ الْعَلَيْرِ ١٥ وَجَشِيرَ ١٦ لِشَلِيمَنَ جُوْهَرَهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَأَطْرَفَهُمْ وَرَعُونَ ١٧ حَتَّى إِذَا تَوَلَّ عَلَى وَادِيَ الشَّنْلِ فَلَكَ نَسْلَهُ يَتَابَاهَا أَنَّسَلَهُ ١٨ مَسْكِنَكُمْ لَا يَحْتَمِلُنَّكُمْ سَلِيمَنْ جُوْهَرَهُ وَهُرَدَ لَدَشْعُورَ ١٩ فَبَسَّهُ صَاحِبَيْنَ قَوْلَهَا وَقَالَ رَبِّيْ أَوْرَعِيْنَ أَنْشَكَرَ ٢٠ نَعْمَلَتِ الْأَنْجَيْنَ أَنْتَعَمَتْ عَلَى وَعَلَى زَلَيْهِ وَأَنْ عَلَى صَلِيلَهَا ٢١ تَرَضَّهُ وَأَدْخَلَنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادَكَ أَصْلَلِيجَنَ ٢٢ وَنَقَدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَالِيْ لَأَرَى الْهُدَهُمَ كَانَ مِنَ ٢٣ الْفَاسِيْنَ ٢٤ لَا عَذِيشَهُ عَدَابًا شَكِيدَأَوْلَا ذَجَّهَهُ ٢٥ أَوْ لَيْلَيْنَيْ شَلَطَنَ مُيْنَ ٢٦ فَمَكَثَ غَيْرَ عَيْدِيْقَفَالَ ٢٧ أَحَاطَتْ بِعَالَمَ ثُمَّ طَبَبَهُ وَحَنَّتَكَ مِنْ سَيِّنَاتِيْقَنَ ٢٨

378

Tuaj të mirë!"

20. Dhe vëشتroi shpendët e tha: "Ç'është që nuk e shoh pupëzen? Jo, ajo nuk qenka këtu!"

21. Unë do të dënojë atë me një dënim të ashpër ose do ta therë ose ka për të më sjellë ndonjë argument të fortë (si arsyetim).

22. Ajo nuk zgjati shumë e tha: "Unë kuptova atë që ti nuk je i njohur dhe të erdhë nga Sebei me një lajm të sigurt".

* Kur'anî është udhërrëfyes për të gjithë ata që me vëmendje përcjellin domethëniet e tij, që besojnë bindshëm se është shpallje e Zotit, që besimit, imanit të tyre ia bashkojnë edhe veprat e mira, pse janë të bindur se do të dalin para Zotit në botën tjetër dhe do të shpërbleshën për to. Vetëm një bindje e plotë ndaj botës tjetër, forcon moralin për përballimin e vështirësive në kryerjen e detyrave dhe të veprave të mira.

Para se të fillohet me tregimin e mrekullive të Musait, përmendet mrekullia e Muhammedit që është Kur'anî, i shpallur prej Zotit.

Musai ishte duke u kthyer prej Medjenit për në Egjipt te nëna e te vëllai. Ishte natë e errët dhe e ftotë, e kishte humbur rrugën, e gruan ia kishin kapur dhembjet e lindjes. Kur shkoi te ai zjarri që vërejti, nuk gjeti zjarr, por gjeti një dru të gjelbër në të cilin sa rritej flaka aq i shtohej gjelberimi. U thirr prej Zotit, u njoftua me mrekullitë, të cilat do t'i paraqesë para faraonit.

23. Në të vërtetë unë gjeta një grua që po i sundonte ata (*Popullin e Sebe-it*) dhe asaj i ishte dhënë çdo send, e ajo kishte edhe një fron të madh.

24. Madje takova atë dhe popullin e saj se adhurojnë diellin e jo Allahun, po djalli ua kishte hijeshuar atë veprim të tyre dhe i

* Davudi dhe Sulejmani, babë e djalë ishin edhe pejgamber edhe mbretër njëri pas tjetrit. Prej të gjithë djemve të tjerë të Davudit, pejgamber ishte vetëm Sulejmani, andaj edhe thuhet se e trashëgoi, por nuk është fjala për trashëgim në pasuri.

Nën sundimin e Sulejmanit ishin, përvëç njëzve, edhe xhinët e edhe shpendët, se ai e kuptonte edhe të folurit e shpendëve e edhe të të gjitha gjallesave. Duke kaluar mbi luginën e buburrecave në Sham (*Siri*), e dëgjoi një bùrrrec se si u komandon të tjerëve që të largohen e të mos i shkelë ushtria e Sulejmanit. Kjo mrekulli nuk ia rriti mendjen Sulejmanit, por pas falënderimit që ia bëri Zotit, e luti ta udhëzojë për në vepra të mira dhe ta mëshirojë.

Pasi kaloi luginën e buburrecave dhe zbriti në një vend pa ujë, ushtria kërkoi prej tij t'i gjigjë ujë e ai e kërkoi pupëzën, pse ajo i udhëzonte për të gjetur ujë. Mirëpo, ajo nuk ishte aty në atë mëjdis të shpendëve të tjerë që ishin me Sulejmanin. Pas pak erdhë pupëza dhe i tregoi se kishte qenë në Jemen, në qytetin Sebe dhe i tregoi se atje ishte një mbretëreshë me emrin Belkisa; ajo dhe populli i saj adhurojnë diellin, se ajo ka një rezidencë të bukur, se posedon të gjitha ato që i takojnë një sundimtari.

kishte shmangur prej rrugës së drejtë, andaj ata nuk gjejnë udhëzim.

25. (i kishte shmangur) Për të mos adhuruar Allahun që nxjerr në shesh (e di) të fshehtën në qiej e në tokë, dhe që e di atë që fshehni dhe atë që publikoni.

26. Allahu është një, nuk ka Zot tjetër pos Tij, Zot i Arshit të madh.

27. Ai (*Sulejmani*) tha: "Do të shohim se a e thua të vërtetën apo je nga gjenieshtarët!"

28. Shiko me këtë letrën time e hidhjau atyre, largohu (*pak*) nga ata dhe përgjo se çka bisedojnë!"

29. Ajo (*gruaja - Belkisa*) tha: "O ju pari, mua më ka arritur një letër madhështore!"

30. (e lexova) Kjo është prej Sulejmanit (*mandej e hapi, kur qe, në të*) Me emrin e Allahut, Mëshiruesit, Mëshireberësit (*Bismil Lahi Rahmanir Rahim!*)

31. (në vazhdim shkruan) Të mos umbani në të madh kundër meje, po të më vini të dorëzuar (*edhe besimtarë!*)"

32. Ajo tha: "O ju pari, më sygjeroni në këtë çështje timën se unë nuk do të vendosi asgjë derisa edhe ju të jepni pëlqim!"*

33. Ata (*paria*) i thanë: "Ne jemi të fuqishëm dhe jemi luftëtarë të rreptë, por puna qëndron te ti, e ti mendo se çka do të na urdhërosh!"

34. Ajo tha: "Kur sunduesit e pushtojnë ndonjë vend, ata e rrënojnë atë e parinë më të zgjedhur të atij vendi i nënshtrojnjë. Kështu ata veprojnë!"

35. Po unë do t'u dërgojë atyre një dhuratë (*të madhe*), e do të shohë se çka do të na sjellin të dërguarit (*me dhuratë*).

36. E kur i erdhi ajo Sulejmanit, ai tha: "A me pasuri më ndihmoni mua? E atë që Allahu më ka dhënë mua është shumë më e dobishme nga ajo që u ka dhënë juve! Por ju krenoheni me dhuratat tuaja!"

37. Kthehu te ata (*i tha* kryesuesit të tē deleguarëve), se për Zotin ne do t'u vijmë atyre me një ushtri, së cilës ata nuk do tē mund t'i bëjnë ballë dhe do t'i débojmë prej aty tē nënshtuar e tē poshtëruar!

38. Ai (*Sulejmani*) tha: "O ju pari, cili prej jush do tē më sjellë fronin e saj, para se tē tē më vijnë ata tē dorëzuar?"

39. Njëri prej xhinëve tē vrazhdë (*Ifriti*) tha: "Unë do ta sjellë atë ty, para se tē ngritesh nga vendi yt, unë për tē kam fuqi dhe jam i sigurt!"

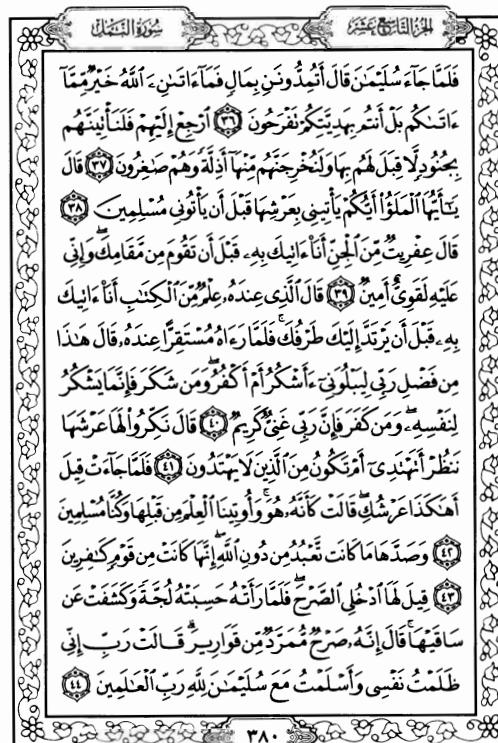
40. E ai i cili kishte dituri nga libri tha: "Unë ta sjell atë ty sa çel e mshel sytë (*këtij i tha sille*)!" E kur e pa atë (*fron*) tē vendosur pranë tij (*Sulejmani*) tha: Kjo është nga dhuntia e Zotit tim që tē më sprovojë mua se a do ta falënderoj, apo mos do ta përbuz. E kush falënderon, ai falënderon për tē mirën e vet, e kush përbuz, Zoti im (*s'ka nevojë*), është i pa nevojë e bujar!"

41. Ai (*Sulejmani*) tha: "Ndryshonia asaj fronin që ta provojmë se a po e njeh apo është nga ata që nuk dinë ta njohin!"

42. E kur erdhi ajo, iu tha: "A është i këtillë froni yt?" Ajo tha: "Si tē ishte vetë ai!?" (*Sulejmani tha*) Neve na është dhënë dituria përpëra saj dhe ne ishim besimtarë

Sulejmani e shkroi një letër në tē cilën së pari shkroi Bismilahin e pastaj kërkoi edhe dorëzimin e tyre. Letrën ia jep pupëzës dhe ajo shkon atje dhe për dritare, kur Belkisa ishte fjetur, ia lëshon letrën në gjoksin e saj. Kur u zgjua, e gjeti letrën, pa se në tē është Bismilahi, e kuptoi se dérguesi është i rëndësishëm, andaj e thërrer parinë për konsultim.

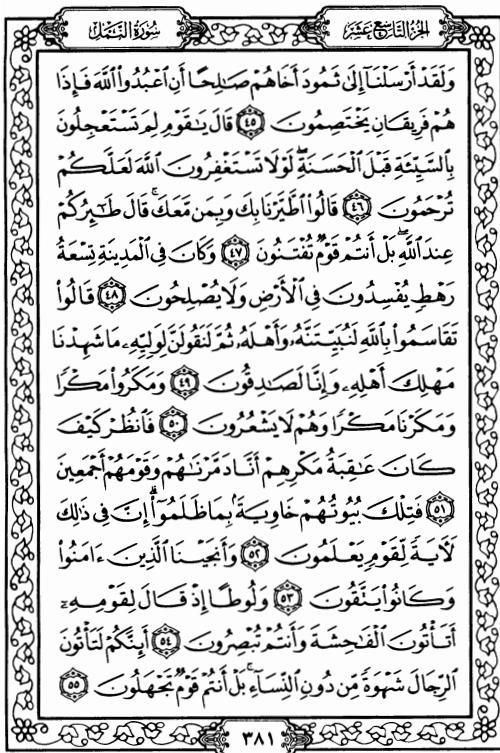
* Paria e pushtetit tē Belkisës edhe pse thirret në fuqinë e vet luftarake, vendimin ia beson mbretëreshës, por ajo u têrheq vërejtjen për pasojat e luftës që do tē rrjedhin pas pushtimit. Ajo e di se ka punë me një njeri tē madh, andaj përpigjet t'i njohë edhe më mirë qëllimet dhe aftësitë e tij. Për këtë qëllim i dérgon një dhuratë shumë tē çmueshme, por Sulejmani nuk e pranon atë,

para saj.

43. Pse atë (*Belkisën*) e kishte penguar (*nga besimi i drejtë*) ajo që adhuronte, pos Allahut, dhe ishte nga një popull jobesimtar.

44. Asaj iu tha: "Hyn në pallat, e kur e pa atë mendoi se është një ujë i madh dhe i përvol këmbët". Ai (*Sulejmani*) tha: "Ky është një pallat i lëmuar prej qelqi! Ajo tha: "Zoti im, unë i kam bërë krim vetes e tash i dorëzohem (*pranoj besimin*) së bashku me Sulejmanin Allahut, Zotit tē gjithësisë"**

45. Ne ia dërguam Themudit vëllain e tyre (nga gjaku), Salihun (*t'u thotë*): “Adhuroni Allahun”. Kur qe, ata dy grupe qe kundërshtoheshin.

46. Ai (*Salihu*) tha: “O populli im, përsë ngutuni e kërkoni të keqen (*dënimin*) para të mirës, pse të mos i kërkoni falje Allahut qe të mëshiroheni?”

47. Ata thanë: “Ne parandjejmë fatkeqësi me ty dhe me ata qe janë me

ngase nuk kishte nevojë, e në anën tjetër, kërkon qe t'i dorëzohen. Pasi kthehen të ngarkuarit me dhuratë, Sulejmani prej të pranishmëve të vet kërkon qe froni i Belkisës të bartet tek ai. Njëri nga exhinet i thotë se do ta sjell shumë shpejt, por ai qe Allahu i kishte dhënë dije nga shpallja, njëfarë Asaf bin Berhaja ia solli sa çel e mshel sytë. Fronin e Belkisë ia ndryshon për ta provuar, por ajo ishte shumë e zgjuar edhe në atë moment, sikurse edhe në gjykimet e saj të para. Ajo u mashtrua vetëm kur hyri në pallatin e gdhendur nga qelqi e mendoi se hyri në ujë të grumbulluar, andaj edhe i përvol petkat nga këmbët qe të mos laget. Pas të gjitha atyre sprovave, ajo e kuptoi fuqinë e Zotit, e cila paraqitej edhe në mrekullitë e Sulejmanit dhe pranoi rrugën e drejtë, besimin ndaj Zotit një, e Sulejmanin e pranoi të dërguar të Tij.

ty!” ai tha: “Ndjella e fatit tuaj eshtë tek Allahu, por vetë ju jeni një popull që ngatërroheni!”

48. E në qytet ishin nëntë veta qe bënin shkatërrime në tokë, e nuk përmirësonin.

49. Ata thanë: “Betoħuni mes vete në Allahun, ta mbytni atë dhe familjen e tij natën, e pastaj të afërmve të tij t'u thoni: Ne nuk morëm pjesë në mbytjen e familjes së tij, dhe se ne jemi të drejtë (*të vërtetë*)”.

50. Ata përgatiten një kurth e Ne ua shpërblyem kurthin duke mos e hetuar ata.

51. Pra, vështro se çfarë ishte përfundimi i dredhisë së tyre. Në të vërtetë, Ne zhdukëm të gjithë ata dhe popullin e tyre.

52. E këto janë shtëpi e tyre të mbeturë shkret për shkak të mizorisë së tyre. E nuk ka dyshim se në këtë (*rrënim*) për një popull që kupton ka argument.

53. Ne i shpëtuam ata qe besuan dhe qe ishin të matur (duke iu shmangur mëkatit).

54. (*Përkujto*) Lutin kur ai popullit të vet i tha: “A bëni atë punë të shëmtuar qe edhe vetë ju e kuptioni (se eshtë e keqe)”?

55. A vërtet, ju nga epshi kontaktoni me meshkuj, e braktisni gratë tuaja? Ju jeni popull injorantë (*xhahil*).

56. Përgjegje e popullit të tij nuk qe tjetër vetëm se të thonë: “Përzierie familjen e Lutit nga vendi juaj, sepse ata janë njerëz që ruajnë pastërtinë?”

57. E Ne e shpëtuam atë dhe familjen e tij, përveç gruas së tij, së cilës ia caktuan të mbetet me të dënuarit.

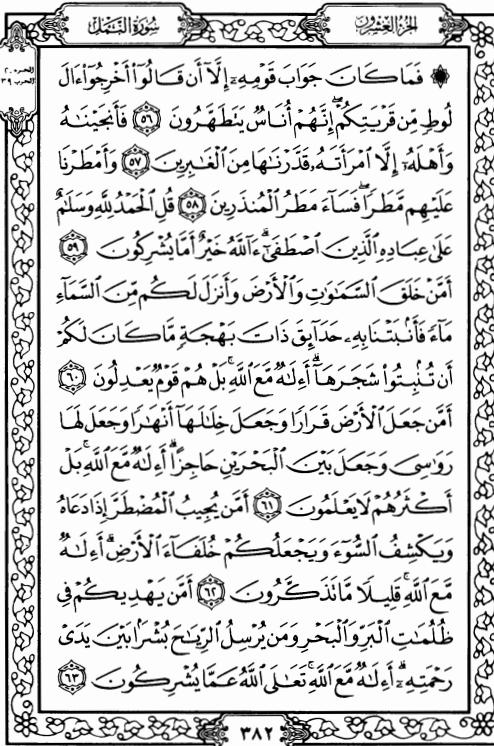
58. E kundër atyre lëshuan një shi (*megurë*); i shëmtuar ishte ai shi për ata të cilëve iu kishte tërhequr vërejtja.

59. Thuaj (*o i dërguar*): “Falënderimi i qoftë Allahut, e shpëtimi qoftë ndaj robërve të Tij që Ai i zgjodhi (*pejgamberët*)! A më i mirë (*për ta besuar*) është Allahu, apo ata që ia bëjnë shok?”

60. Ai që krijoi qiejt e tokën, që për ju lëshoi shi nga qielli, e Ne me të bëmë të lulëzojnë kopshte të bukura, që për ju ka qenë e pamundshme t'i bëni të mbijinë bimët në to; A mos ka ndonjë zot tjetër pos Allahut? Jo, por ata janë popull që shtrembërojnë (*të vërtetën*).

61. A është Ai që tokën e bëri vendqëndrimi e nëpër të bëri të rrjedhin lumenj, dhe asaj (*tokës*) i bëri (*male*) përforcuese, dhe në mes dy deteve bëri ndarje. A ka përveç Allahut zot tjetër? Jo, por shumica e tyre nuk dinë.

62. A është Ai që i përgjigjet nevojtarit (*të mjerit*) kur ai e thërret, duke ia larguar të keqen e juve ju bën mbizotërues të tokës. A ka zot tjetër pos Allahut? Jo, por

٣٨٢

ju shumë pak përkujtoni.

63. Ai që ju orienton në errësirat e tokës e të detit, dhe ai që pranë mëshirës së Tij (*shiu*), si myzhde i lëshon erërat. Vallë, a ka tjetër zot pos Allahut? E lartë është madhëria e Tij nga çka ia përshkruajnë shok.

64. Ai që e fillon krijimin (e njeriut) e pastaj e përsërít atë (e ringjall pas vdekjes) dhe Ai që ju furnizon nga qielli e toka. A mos ka zot tjetër pos Allahut? Thuaj: "Sillni argumentet tuaja, nëse jeni të sinqertë!"

65. Thuaj: "Askush veç Allahut as në qiejt, as në tokë nuk e di të fshehtën, as nuk e dinë se kur ringjallen!"

* Një pjesë e vogël e popullit Themud i besuan Salihut, kurse shumica që mbeti në besimin e kotë, e kundershtuan. I thonin Salihut sillna azabin prej Zotit, madje i thonin se ai dhe besimtarët e tij ishin shkaktarë (bakusua) të disa të këqijave që i goditnin. Disa djem të parisë kundërshtare përgatitën mytjen e Salihut dhe të familjes së tij, u besuan ta bëjnë këtë fshehtas dhe të mos tregojnë. Të gjitha ato dredhi të tyre dështuan, Allahu i shkatëroi, e vendbanimet e tyre mbetën të shkreta. Edhe populli i Lutin ishte shumë i pamoralshëm, e ai ves i tyre e brente edhe më shumë, kur shihnin Lutin dhe rrethinën e tij se ishin të ndershëm, andaj për të qenë të gjithë njësoj të ndyer, donin ta përzënën Lutin. Edhe ai popull përfjetoi atë që e meritoi.

Për të mos i gjetur edhe të tjerët ndonjë fatkeqësi e tillë. Zoti têrheq vëmendjen e njeriut në disa fakte, të cilat japid të kuptosh përfuqinë e Tij të pakufishme dhe nga të cilat do të duhej bindur se Ai është i vetmi Krijues i çdo sendi në gjithësi dhe se vetëm Atij duhet drejtuar me lujte e adhurime e askuji tjetër, sepse çdo send apo gjallesë, është krijesë e Tij, e krijesa nuk mund ta zëvendësojë krijuesin e vet.

66. Por, dijenia e tyre arrihet në botën tjetër (kur të përjetojnë çka u është premtuar). Ja, ata dyshojnë për këtë (për botën tjetër), bile janë të verbër ndaj saj.*

67. Ndërsa ata të cilët nuk besuan thanë: "A pasi të (vdesim) bëhemë dhë e pluhur ne e edhe prindërit tanë, (a thua) do të ringjallemi?"

68. Kjo na është premtuar neve e edhe prindërvë tanë më përparrë, por kjo nuk është gjë tjetër veçse legjendë e të parëve!"

69. Thuaj: "Udhëtoni nëpër tokë dhe shikoni se si ishte përfundimi i kundërshtarëve!"

70. Po ti (Muhammed) mos u trazo përtatë, e as mos e ngushto veten nga ato dredhi që i bëjnë!

71. E ata thonë: "Po qe se jeni të sigurt në ato çka flitni, kur do të realizohet ai premtim (me dënim)?"

72. Ti thuaj: "Tanimë u është ngjeshur juve një pjesë e atij premtimi për të cilin po ju ngutet juve!"

73. S'ka dyshim se Zoti yt është shumë bëmirës ndaj njerëzve, por shumica e tyre nuk e falënderojnë.

74. E është e sigurt se Zoti yt di çka fshehin zemrat e tyre dhe çka shfaqin haptazi.

75. Nuk ka asgjë të fshehur në qjell e as në tokë, e të mos jetë e shënuar në librin e saktë (dijen e Zotit).

76. Vërtet, ky Kur'an u rrëfen beni israilive të shumtën e asaj që ata ishin të përcarë.

77. Dhe pamëdyshje ai është udhërrëfyes e mëshirë për besimtarët.

78. E Zoti yt, vërtet do të gjykojë mes tyre me drejtësinë e Tij, e Ai është i gjithfuqishmi e i dijshimi.

79. E ti pra, mbështetu në Allahu se më të vërtetë ti je në të drejtën e sigurt.

80. Ti nuk mund t'i bësh të dëgjojnë të vdekurit, e as nuk mund ta bësh të shurdhëtin të dëgjojë thirrjen, e sidomos kur ata ta kthejnë shpinën.

81. E as që mund t'i largosh të verbërët nga humbja e tyre (zemrat e vërbëra), ti nuk mund ta bësh të dëgjojë ndonjë tjetër, vetëm atë që i beson argumentet Tona, e ata janë myslimanë.*

82. E kur kundër tyre do të bëhet fjala (e dënimit) realitet. Ne do t'u nxjerrim një shtazë nga toka që do t'u flasë (ose do t'i lëndojojë), sepse njerëzit nuk ishin të bindur në argumentet Tona.

83. E ditën kur do të tubojmë prej seclit popull grupe nga ata që kanë mohuar argumentet tonë, ata të vëré njëri pas tjetrit, do të jenë të penguar.

84. Deri sa të arrijnë (në vendin e llogarisë), Ai u thotë: "A ju i mohuat argumentet e Mia duke mos i menduar dhe formuar dije për to? E çka vepronit ju ashtu (në dynja)?"

85. Dhe kundër tyre zbatohet vendimi (i dënimit) për shkak se bënë krim dhe ata nuk do të flasin.

86. A nuk shohim ata se Ne ua bëmë natën që të pushojnë, kurse ditën të ndritshme. Në këtë ka argumete për një popull që beson.

87. (përkujto) Ditën kur i fryhet surit, e

* Mushrikët mekan ishin këmbëngulës në pamundshmérinë e ringjalljes pas vdekjes dhe nuk mendonin se Ai, i cili solli këtë jetë duke mos qenë ata fare, ka fuqi t'i rikthejë në jetë sërisht. Për atë mosbesim të tyre u drejtuhet kërcënimi se do t'i gjejë edhe ata çka i gjeti mosbesimtarët e mëparshëm.

Muhammedi porosit që të mos shqetësohet pse ata nuk besojnë, e as të mos u vëré veshin intrigave të tyre, se Zoti është në mbrojtje të tij. Për pyetjen që i bënin se kur do të jetë ai ndëshkim kundër tyre, Kur'anu u thotë se një pjesë e tij tashmë i ka goditur në luftën e Bedrit, e do t'ju godasë edhe më vonë, por Zoti është shumë mëshirues e bëmirës, andaj nuk ua ngut ndëshkimin edhe pse bëjnë mëkate. Megjithatë, Ai i di të gjitha të fshehtat, si në zemrat e njerëzve, ashtu edhe në gjithësi.

Ithtarët e libri do të duhej ta besonin Kur'anin që iu shpall Muhammedit, e edhe Muhammedin të dërguar të Zotit, pse Kur'anu i sqaroi të vërtetë për mospajtimet e tyre rrëth fesë, e vëcanërisht rrëth çështjes së Isait. Këtë të vërtetë të Kur'anit do ta gjejnë pranë Zotit në ditën e kijamitetit, kur Ai do të gjykojë mes tyre për mospajtimet në këtë jetë.

Termat: të vdekur, të shurdhët, të verbër janë në alegori, mekhazë e aludohet në ata njerëz, që nuk i studiojnë faktet që i parashtron Kur'an, që nuk duan të dëgjojnë këshillat e bukurë, që nuk marrin përvjoje nga ngjarjet e popujve të mëparshëm, andaj për ta nuk ka shpresë se do të gjejnë rrugën e vërtetë. Vetëm besimtarët dëgjojnë me vëmendje dhe përfitojnë nga mësimet e Kur'anit.

٣٨٥

89. Kush ka bëre veper tê mirë, atij do t'i takojë (shpérblim) edhe më i mirë se ajo dha ata do tê jenë tê siguruar prej tmerit të assj dite.

90. E kush do tê paraqitet me punë tê këqia (me besim tê gabuar), ata do tê hidhen

* Kur do tê jetë afër koha e ndëshkimit të atyre që nuk besuan dhe kohë e kijametit, do tê dalë një shtazë nga toka - "dabetul erdi", e cila do t'u flasë njerëzve, do t'i mallkojë ata që nuk besuan argumentet e Zotit. Sipas hadithit që e shënon imami Ahmed në musnedin e vet: kijameti, katastrofa e përgjithshme, nuk do tê ndodhë para se tê paralajmërohen dhjetë shenja... e në mesin e tyre e numrën edhe "dabetul erdin"... Po ashu edhe Muslimi e shënon në Sahihun e vet me disa ndryshime në vëtë citatin e hadithit.

Në ditën e tubimit pas ringjalljes, do tê tubohen në grupe të gjithë ata që nuk pranuan mësimet e Zotit, do tê jenë tê rrethuar dhe tê shtrënguar e tê shtyrë me rrëmbim drejt vendit ku do tê përgjigjen për veprat e bëra, do t'u thuhet se i mohuat faktet e Allahut, duke mos i studuar ato, dha ata, pa e folur asnjë fjalë, i kap dënimë.

Kur do t'i fryhet surit, do tê trishtohet nga frika çdo kush, përpos pejgamberëve, shehidëve dhe engjëjve, e pastaj tê gjithë me respekt do t'i paraqiten Zotit. Ka mendime se surit (bririt) do t'i fryhet tri herë: njëherë për frikësim, herën tjetër për shkatërrimin e çdo gjëje dhe për vdekjen e gjallesave, dhe herën e fundit për ringjallje.

Çdo veper e mirë do tê shpérblehet shumëfish. Vepra e keqe për tê cilën flitet në këtë ajet, është kufri, mosbesimi, e jo veper e keqe e ndonjë besimtar, ngase ndëshkimi që përmendet për tê: hudhjen në xhehenem me fytyra të përbysura, e pësojnë vetëm idhujtarët, por jo edhe besimtarët mëkatarë.

Në fund, Pejgamberi urdhërohet tê deklarohet haptazi për drejtimin e vet në besim, për detyrën që e ka ndaj njerëzve dhe ta falënderojë Allahun për pozitën e lartë, tê cilën ia dhuroi si mëshirë për mbarrë botën.

Me ndihmén e Zotit, përfundoi pérkthimi dhe komentimi i kaptinës "En Nemlu". I falënderuar je prej meje o i Madhërishëm!

të përbysur në fytyrat e tyre në zjarr. (u thuhet) Ju nuk shpérbleheni me tjetër pos me atë që punuat.

91. Unë jam urdhëruar tê adhuroj vetëm Zotin e këtij qyjeti, tê cilin Ai e bëri tê shenjtë, se Atij i takon çdo send, dhe jam urdhëruar tê jemë prej besimtarëve tê singertë.

92. E, edhe ta lexoj Kur'anin, e kush pranon udhëzimin e tij, ai udhëzohet vetëm për tê mirën e vet, e kush ka humbur, ti thuaj: "Unë vetëm têrheq vërejtjen".

93. Dhe thuaj: "Falënderoj Allahun, e Ai do t'ua tregojë argumentet e veta dhe do t'i kuptoni ato atëherë (kur nuk u bën dobi). Zoti yt nuk është indiferent ndaj asaj që vepronju**"

SURETU EL KASAS

*Me emrin e Allahut, Mëshiruesit,
Mëshirëbëresit!*

1. Ta, Sinë, Mimë.
2. Këto janë ajetet e librit (të Kur'anit) të plotkuptueshmë.

3. Që po t'i lexojmë ty nga lajmi rrëth Musait e faraonit, e që është e vërtetë për një popull që beson.

4. Me tê vërtetë, faraoni ka ngritur kryet lart në tokë, e popullin e saj e ka grupëzuar dhe një grup prej tyre e shtyp, ashtu që djemt e tyre ua mbyt, e gratë e tyre ua lë tê jetojnë. Vërtet, ai ishte prej më shkatërrimtarëve.

5. E Ne duam t'i lartësojmë ata që u shtypën në tokë, t'i bëjmë udhëheqës dhe t'i bëjmë trashëgues.